

tal, ni un tret, ni una bogeria, ni una violació. És com si tot fos present encara, com si no s'hi pogués concebre un futur, no hi ha progrés, només hi ha aquest món etern, sense origen, en què tot va enfonsant-se a poc a poc, no para d'enfonsar-se, i que Faulkner recupera detall a detall i ens el presenta com una epifania. A la manera de la *Comèdia humana* de Balzac, els personatges de les narracions faulknerianes estan interrelacionats, cada novel·la descriu un mateix món vist des d'un altre prisma, il·luminant-ne altres parts. El mèrit veritable de Faulkner és traçar aquest teixit viu, que lliga els llibres entre ells i els organitza en un tot orgànic que creix.

La trilogia

En el cas concret de la trilogia dels Snopes, trobem una gradació en els títols. *El llogaret* és la més propera al camp. Per això, com diem, està poblada de vaques, de ponis i de gossos. Està composta de nou capítols, però

Ha influït Rulfo, García Márquez, Rodoreda, Porcel, Pedrolo...

el nucli narratiu, de fet, el componen quatre relats publicats entre el 1930 i el 1935: *Boig per un cavall*, *Llangardaixos al pati de Jams-hyd*, *El gos* i *Cavalls tacats*, adaptats convenientment i reescrits per formar part del relat principal, que narra l'ascens de Flem Snopes, el personatge que potser és la millor creació de Faulkner.

La segona novel·la de la trilogia, *La ciutat*, ja es desenvoluparà en el món urbà i trobarem Flem Snopes continuant el seu ascens cap a la riquesa i l'autoritat burgesa. Arribarà a ser president del banc de Jefferson i propietari d'una de les mansions més grans i valuoses de la ciutat. I *La mansió* serà el final de Flem Snopes, la caiguda després de l'ascens fulminant. Aquesta part final és una autèntica meravella, perquè tanca de forma lapidària cadascun dels temes que havien quedat oberts.

Cal aprofitar l'oportunitat de poder disposar d'aquest primer volum de la trilogia en una molt bona traducció de Maria Iniesta. És ideal per entrar i recuperar l'obra de Faulkner, per anar-lo seguint al llarg de la trilogia i descobrir o redescobrir un autor essencial del segle XX que ha influït Cormac McCarthy o Flannery O'Connor, i també Rulfo, García Márquez i Vargas Llosa. Mercè Rodoreda el llegia amb devoció, i Pedrolo, Porcel i Blai Bonet també neren fervents seguidors. Com diu Albert Camus: "A parer meu, és l'escriptor més gran, l'únic, em sembla, que se subjecta a la gran tradició del segle XIX, un dels pocs grans talents creadors occidentals". *

valls texans embogits, amb els quals els homes hauran de lluitar cos a cos inútilment per agafar-los. Un altre capítol narra l'amor que sent Ike Snopes, un idiota, per una vaca, una perversió sexual plena de detalls grotescos i repulsius. En un altre capítol, Mink Snopes, cosí de Flem, lluitarà sense cap arma, a la nit, completament a les fosques, amb el gos enfurismat de l'home que acaba de matar.

Grans descripcions de paisatges

I, al costat d'aquest món violent, despul·lat, físic, natural, fent-li de contrapunt, Faulkner ens deleix amb grans descripcions dels paisatges diürns i nocturns, de les grans plantacions de panís i dels camins que les voregen, i sobretot de la seva llum, una llum esblaimada, una llum de coure o de plata. Ens mostra la comunió amb el camp i el ritme regular de la vida camperola, de la calor asfixiant de l'estiu, del fred terrible de l'hivern. Són narracions líriques, plenes de detalls preciosos, com quan descriu com queda el paisatge després de la pluja: "Es va acabar i va fugir cap al nord i cap a l'est, més enllà de l'arc cromàtic del seu fràgil armistici, deixant escampat al darrere el confeti del seu carnaval perquè s'acumulés i regalimés fulla per fulla, branquilló per branquilló i després bri per bri,

perquè s'acumulés als xaragalls i repetís en mil mirallets caiguts el cel que, llambreg per llambreg de daurat i de blau, les gotes havien empresonat en caure."

En aquest món primigeni, buidat de qual-sevol element intel·lectual, hi ha tanmateix un lloc per l'espai místic. En aquesta novel·la, a través d'Eula Vaner, Faulkner aconsegueix crear una mena d'Arcàdia salvatge. Eula és la filla del cacic, té un cos generós: "Massa cama, massa pit, massa natja, massa carn de femella mamífera." La seva sola presència desperta un halo insultant d'ésser viu, de desig irreprimit en els homes que l'envolten, "evoca la natura desfermada de les autèntiques deesses d'Homer i de Tucídides: ahora corruptes i immaculades, ahora verges i mares de guerrers i d'homes fets". Amb aquest etern femení crea una figura amb tots els trets de la mare terra i apel·la a les grans tradicions: "Ella recordava un símbol qualsevol de l'antic culte dionisiac, mel a la claror del sol i fruits carnosos, una nissaga torturada de raïms trepitjats."

En aquest espai místic trobem la gran força de Faulkner. Tot allò que s'ha esdevingut al sud perdura en la memòria inesgotable de l'autor, que ho rememora amb tal força èpica que no oblida res: ni un nom, ni un acte bru-

Albert Camus va dir de Faulkner: "És l'escriptor més gran, l'únic, em sembla, que se subjecta a la gran tradició del segle XIX, un dels pocs grans talents creadors occidentals"